

Силабус курсу Проблематика ЗМІ

Освітній ступінь – бакалавр
Галузь знань: 06 Журналістика
Спеціальність: 061 Журналістика
Освітньо-професійна програма «Журналістика»
Кількість кредитів – 3

Рік підготовки, семестр – 3 рік, II семестр

Компонент освітньої програми: вибіркова

Дні занять: понеділок, 11.10-12.30, ауд. Медіастудія
Консультації: понеділок 14.05, ауд. 110

Мова викладання: українська

Керівники курсу

к.н. із соц. комунікацій, викл. Решетука Тетяна Василівна

Контактна інформація rewetyhatv@erl.tnpu.edu.ua

к.н. із соц. комунікацій, викл. Драган-Іванець Наталія Василівна

Контактна інформація dragan_ivanets@ukr.net

Опис дисципліни

Під час вивчення навчальної дисципліни студенти оволодіють комплексом знань, умінь і навичок, необхідних для успішної фахової діяльності при висвітленні найважливіших проблем сучасності, навчатися встановлювати причинно-наслідкові зв'язки у виникненні, розвитку й перебігові певних подій, процесів та явищ в царині політичного та соціального життя країни.

Завдання навчальної дисципліни – познайомити студентів із теоретичними і практичними основами соціальної журналістики, усвідомлення ними ключових понять і процесів у цій комунікативній сфері, закріплення теоретичних знань із основ журналістської діяльності, вироблення практичних навичок аналізу чужих журналістських продуктів і створення власних медіаматеріалів.

Курс складається з двох модулів – «Соціальна проблематика ЗМІ» та «Політична проблематика ЗМІ». Перший сприяє формуванню у студентів уявлення про суть поняття «соціальна журналістика», його складові, зосереджує увагу на специфіці висвітлення у медіа актуальних соціальних проблем сьогодення. Другий модуль передбачає ознайомлення студентів із основами політичної системи суспільства, місце та роллю ЗМІ в ній, залежністю медіа від політичної ситуації в сучасному суспільстві.

Зміст дисципліни «Проблематика ЗМІ» розроблено на основі відповідних положень щодо підготовки фахівців у сфері журналістики, норм та традицій вищої університетської освіти, а також профілю освітньо-професійної програми.

Навчальний контент

	Тема	Результати навчання
	МОДУЛЬ І. СОЦІАЛЬНА ПРОБЛЕМАТИКА ЗМІ	

1	Тема 1. Типологічні особливості й функції соціальної журналістики. Поняття соціальної проблеми й соціальної проблематики в ЗМІ.	Знати визначення понять «соціальна журналістика», «соціальна проблема», «соціальна проблематика», «соціальна реклама», володіти варіативністю підходів до них, рівні функціонування соціальних проблем, головні принципи відбору соціальних проблем на публічних аренах; вирізняти типологічні особливості соціальної журналістики; виокремлювати пріоритетні теми соціальної журналістики; орієнтуватися у специфіці жанрової палітри найпоширеніших інформаційних, аналітичних і художньо-публіцистичних жанрів у рамках соціальної журналістики
2	Тема 2. Актуальні соціальні проблеми та особливості їх висвітлення в ЗМІ	Знати провідні вітчизняні й міжнародні законодавчі документи, які стосуються окремих соціальних проблем, та головні напрямки державної політики щодо відповідних соціальних проблем; провідні джерела й методи збору суспільно-значущої інформації для журналіста; уміти використовувати відповідну термінологічну базу під час спілкування з представниками різних соціально вразливих груп; мати навички викласти ту чи іншу інформацію у відповідному жанрі, залежно від мети матеріалу, його функцій, об'єкта, способу відображення дійсності тощо; володіти навичками створення моделі журналістського тексту на відповідну тему для конкретної цільової аудиторії.
3	Тема 3. Соціальна реклама як ефективний освітній захід в рамках висвітлення соціальної проблематики в мас-медіа	Знати головні принципи створення й розповсюдження соціальної реклами, причини неефективності сучасної соціальної реклами, особливості рекламування соціальних служб; уміти виявляти найпоширеніші соціальні стереотипи в сучасних українських журналістських матеріалах; експериментувати з різними формами й технологіями створення журналістського матеріалу, досліджуючи можливості їх використання у поданні соціально-значимої інформації.
	МОДУЛЬ II. ПОЛІТИЧНА ПРОБЛЕМАТИКА ЗМІ	
1.	Тема 1. Політична система суспільства, місце та роль ЗМІ у ній	Знати суть поняття «політична система суспільства», структуру політичної системи та її основні компоненти; розуміти політичну організацію суспільства: держава, політичні інститути, партії та громадські організації, що займаються політичною діяльністю. Вміти аналізувати політичні комунікації як способи впливу на суспільство; розуміти вплив політичної журналістики на інформаційний простір; місце медіа в політичній системі; роль та значення ЗМІ від конкретної політичної ситуації в демократичному суспільстві.
2	Тема 2. Громадська думка і політика	Знати суть поняття «громадська думка» та формування громадської думки в демократичному суспільстві. Розуміти вплив громадської думки на політичні рішення і перебіг політичних подій. Уміти аналізувати маніпулювання громадською думкою. Розрізняти поняття «журналістика» і «популізм».
3	Тема 3. ЗМІ і держава	Знати зміст поняття «політична влада». Розуміти вплив ЗМІ на формування і функціонування політичної влади в Україні, політичних партій та громадсько-політичних організацій. Уміти аналізувати особливості висвітлення пресою діяльності уряду в Україні. Розуміти суть парламентської публіцистики та політичної журналістики загалом.

Формування програмних компетентностей

Індекс в матриці ОП	Програмні компетентності
---------------------	--------------------------

ЗК 01	Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях
ЗК 02	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності
ЗК 04	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел
ЗК 05	Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій
ЗК 10	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя
ФК 03	Здатність формувати інформаційний контент у сфері економіки, права, культури та мистецтва, соціальних питань, міжнародних відносин та інших видів діяльності
ПРН 20	Генерувати інформаційний контент за заданою темою з використанням доступних, а також обов'язкових джерел інформації у сфері відображення економіки, права, політики, культури та мистецтва, соціальних питань, міжнародних відносин та інших видів діяльності
ПРН 23	Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефаківців у сфері журналістики.

Літературні джерела

1. Вайшенберг З. *Новинна журналістика* : навчальний посібник. К. : Академія української преси, Цент вільної преси, 2004. 262 с.
2. Верховна Рада України. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>
3. *Гендер для медій*: Підручник із гендерної теорії для журналістики та інших соціогуманітарних спеціальностей /За ред. Марії Маєрчик, Ольги Плахотнік, Галини Ярманової. К. : Критика, 2013. 220 с.
4. Голуб О. П. *Медіакомпас: путівник професійного журналіста*. Практичний посібник / Інститут масової інформації. Київ: ТОВ "Софія-А", 2016. 184 с
5. *Громадська журналістика та відповідальні соціальні медіа: посібник для активістів НГО, суспільних журналістів/* [Микола Орлов, Володимир Торбіч, Олександр Поліщук, Андрій Сільченко, Анастасія Ушинська], Рівне : Овід, 2012. 68 с.
6. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_004-
7. Конструктивна журналістика. URL: <http://construct.uacrisis.org/>
8. Лаврик О. В. *Соціальна проблематика газетних виступів: навчально-методичний посібник для студентів зі спеціальності «Журналістика»*. Х. : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2010. 72 с.
9. *Медіа та права дитини* : посібник для журналістів. К. : МГО «Інтеньюз-Україна», 2009. 66 с.. URL: <https://bit.ly/2RvVACM>

10. *Медіакомунікації та соціальні проблеми*: збірка навчально-методичних матеріалів і наукових статей в трьох частинах. Частина перша / упор., ред. К. С. Шендеровського ; Київ. нац. ун-т; Ін-т журналістики. К., 2012. 288 с.

11. Николайшвили Г. *Социальная реклама : теория и практика* : учеб. пособие для студентов вузов. Москва : Аспект Пресс 2008. 192 с.

12. *Права дитини* : посібник для журналістів / Упор. Зоринна О'Доннелл. К.: Компас. 117 с.

13. *Права людини та мас-медіа в Україні*: Збірник конспектів лекцій / За ред. Виртосу І., Шендеровського К. Київ: Інститут журналістики КНУ ім. Тараса Шевченка. 2018.

14. Шендеровський К.С. *Інституціалізація комунікацій у сфері вирішення соціальних проблем* : дис. ... канд. наук із соц. ком. : 27.00.01 "Теорія та історія соціальних комунікацій" / К.С. Шендеровський ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. К., 2013. 245 с.

15. Ukrainian Helsinki Human Rights Union. URL: <http://old.helsinki.org.ua/index.php>

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання**: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів).
- **Політика щодо академічної доброчесності**: Списування під час контрольних робіт заборонене (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.
- **Політика щодо відвідування**: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Модуль I (теми 1-3) усне опитування, завдання, проект	50
Модуль II (теми 1-3) усне опитування, завдання, презентація	50

До Силабусу також готуються матеріали навчально-методичного комплексу:

- 1) Навчальний контент (розширений план лекцій)
- 2) Тематика та зміст практичних робіт
- 3) Електронне навчання в системі MODLE